

רשות הזיכרון לשואה ולגבורה
יד ושם

מנהל חברה ונוער

60 שנה למדינת ישראל
היום והמחר

משרד ראש הממשלה
המשרד לענייני גמלאים | משרד החינוך

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. המידע על קורותיהם של ניצולי השואה חיוני מאוד לחוקרים כמו גם לבני הדורות הבאים שכן בעזרתו יוכלו להכיר את אוסף הסיפורים הפרטיים המרכיב את התמונה הרחבה. לסיפור האישי שלכם יש אפוא חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד במסגרת פרויקט לציון 60 שנה למדינת ישראל. אנו מזיזים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי נכון להיום

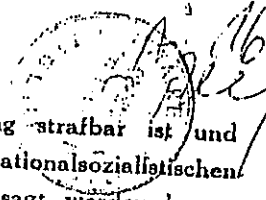
שם משפחה:	SCHWARTZ	שם פרטי:	GIZELA
-----------	----------	----------	--------

פרטים אישיים לפני השואה ובמהלכה

שמות ומקומות יש לרשום בדפוס - גם בלועזית במקומות המסומנים

שם משפחה לפני/בזמן המלחמה:	אלברט	שם משפחה בלועזית:	ABRAHAM	שם נעורים:	אלברט
שם פרטי לפני/בזמן המלחמה:	ג'זלה	שם פרטי בלועזית:	GIZELA	תאריך לידה:	15.4.1926
מקום לידה (ישוב, מחוז):	ב'קס-טרל	מקום לידה בלועזית:	BICSAD-TRIP	ארץ לידה:	רומניה (הונגריה המאוחדת)
שם פרטי של האב:	HERMAN	שם פרטי ושם נעורים של האם:	BERGER ROSA	שם פרטי של האשה:	ABRAHAM
שם פרטי של האשה/הבעל (אם נשוי/נשואה לפני המלחמה):	אלברט	שם פרטי של האשה:	ROMANIA	שם פרטי של האשה:	ROMANIA
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):	ב'קס-טרל	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):	TRIP BICSAD	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):	ROMANIA (הונגריה המאוחדת)
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	4 כיתות	מקצוע לפני המלחמה:	צקרת בית	מקום מגורים בזמן מלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):	BICSAD-MARAMURES-TRANSILVANIA ROMANIA (HUNGARIA)
האם היית בגטאות? אילו?	גטו-טרל-מארה	האם היית בגטאות? אילו?	טרל-מארה	האם היית בגטאות? אילו?	טרל-מארה
שם פרטי לפני המלחמה:	AUSCHWITZ	שם פרטי לפני המלחמה:	AUSCHWITZ	שם פרטי לפני המלחמה:	AUSCHWITZ
שם פרטי לפני המלחמה:	CSABO	שם פרטי לפני המלחמה:	CSABO	שם פרטי לפני המלחמה:	CSABO
מקום השחרור:	THEBESIENSTRAIT	מקום השחרור:	THEBESIENSTRAIT	תאריך השחרור:	9.5.1945
האם שהית במחנה עקורים? איזה?	מחנה בבית חוץ	לאן הלכת/חזרת לאחר השחרור (ציון מקום)?	ב'קס-טרל	שם שנת העליה:	1944
מקומות/מחנות בדרך לארץ:	פידה	שם שנת העליה:	1944	שם האנייה:	פידה

EIDESSTATTLICHE ERKLAERUNG

Ich, der / die Unterzeichnete weiss, dass eine falsche eidesstattliche Erklarung strafbar ist und nach § 7 des Bundesergaenzungsgesetzes zur Entschadigung fuer Opfer der nationalsozialistischen Verfolgung vom 29.6.1956 (BEG) ihretwegen der Anspruch auf Entschadigung versagt werden kann. Ausserdem bin ich auf die Strafbestimmungen des § 120 des in Israel geltenden Strafgesetzbuches von 1956 hingewiesen worden. In diesem Bewusstsein erkläre ich folgendes:

Zur Person

Ich heisse SCHWARTZ Gisela wohnhaft in Enei Brak Shikun 7aw Block 11/7, Israel. Ich bin am 15.4.1926 in Bicsad/Rumänien als Tochter der volljüdischen Eltern Rosa und Herman Abraham geboren. Ich besitze die isr.Kennkarte Nr.6 820 745.

Zur Sache

Als die antijüdischen Massnahmen im Jahre 1944 in Ungarn begannen, wohnte ich mit meiner Familie in Bicsad, welches damals ungarisches Hoheitsgebiet war.

Anfangs Mai 1944 wurden alle Juden aus Bicsad in das von den deutsch-ungarischen Behörden errichtete Ghetto ~~Satmar~~ ~~Swangs-~~ evakuiert, darunter auch meine Eltern und ich sowie meine Geschwister. Hier musste ich genau wie alle anderen Juden das Judenkenzeichen anlegen und an sichtbarer Stelle tragen.

Noch im selben Monat wurde meine Familie und ich in das KZ Auschwitz deportiert. Gleich nach meinem Eintreffen in das KZ Auschwitz wurde ich von meinen Eltern getrennt, die ich nie mehr wieder sah. Hier bekam ich die Nummer auf dem linken Arm eintätowiert, A-20 058. Im KZ Auschwitz verblieb ich bis November 1944, als man mich von dort in das KZ Csapo überführte. In diesem KZ arbeitete ich in einer Munitionsfabrik 10-12 Stunden täglich ohne Pause und wurde von den Aufsichtsorganen grundlos misshandelt.

Infolge der schweren Arbeit, der unzureichenden Kost erkrankte ich in diesem KZ. Hier blieb ich bis April 1945 und hierauf überführte man mich in das ZAL Theresienstadt, wo ich am 9. Mai 1945 durch die alliierten Truppen befreit wurde.

Die Lagerbedingungen im KZ Auschwitz sind allgemein bekannt, sodass sich eine Schilderung derselben erübrigt.

Ich ersuche die deutschen Wiedergutmachungsbehörden meinem Antrag auf Beihilfe nach dem BEG Schlussgesetz auf Grund der oben angeführten Tatsachen stattzugeben.

Bei dieser Gelegenheit bemerke ich, dass ich im April 1964 in Israel einwanderte und auch am 31.12.1965 meinen ständigen Wohnsitz in Israel hatte.

Gisela Schwartz
CERTIFICATION OF DECLARATION

I the undersigned, S. BIRNBERG, NOTARY at Tel-Aviv, hereby certify that on 29th January 1967 there appeared before me at my office Mt. (Mrs., Miss) Gisela SCHWARTZ whose identity was proved to me by his/her Identity card No. 6 820 745

אישור הצהרה

אני הח"מ, ש. בירנברג, נוטריון בתל-אביב, מאשר כזה כי ביום 29.1.67 ניצב(ה) לפני במשרדי מר(ה) גיסלה שווארץ שזהותו(ה) הוכחה לי על פי תעודת זהות מס. 6 820 745

גיטה שוורץ לבית אברהם, "אוד מוצל מאש".

שמי גיטה גיזלה אברהם, נולדתי ב- 15/4/1926 בעיירה טריפ שליד העיר קיט ביקסד [Bixad] שבמחוז טרנסילבניה [Maramures Romania]. בעיירה שלנו היו כאלף תושבים ומתוכם 8-10 משפחות יהודיות. **אבי צבי הרמן**, נולד בשנת 1898, אמי, רוחל רוזה לבית ברגר, מ- BUNCAHN MEHAIEH בהונגריה נולדה בשנת 1900. אחותי אסתר נולדה בשנת 1920, רייזי נפטרה בעודה תינוקת. שרה נולדה בשנת 1924, אידה נולדה בשנת 1932, אחי יעקב נולד בשנת 1925 ומוטי מרדכי נולד בשנת 1927. השם חיים נוסף לו כיוון שחלה רבות, אח נוסף היה מאיר. לאבא היו שתי בנות מנישואיו הראשונים. הבכורה רבקה פרל היתה נשואה ליוסף חיים אברהם בן דוד שני להם היו 4 ילדים, ולאחות השנייה חיה ינטל היו 3 בנות כשלבחורה קראו מורגיט. אמם נפטרה בזמן הלידה ולכן סבתא רבקה שלחה את הבת הגדולה רחל לעזור לו במשק הבת וטיפול בילדים. גדלתי בבית משפחה דתית מאוד ואמידה. בביתנו היה בית כנסת ומקווה טהרה. ליד הבית היה באר וטחנת קמח המופעלת ע"י מים. אבא ו-40 פועלים עיבדו מטעים וכרמים רבים. היו בבעלותנו כלים חקלאיים כבדים, וכן אטליז אשר היה מחולק לשני אגפים. באגף אחד נמכר בשר כשר ובאגף השני בשר שאינינו כשר, אשר נמכר לגויים ולשוטרי משמר הגבול אשר בסיסם היה קרוב לביתנו. אבי היה אדם חרוץ מאוד אשר עבד ללא ליאות, וגם בתעשיית השיכר עסק. אנחנו הבנות, למדנו 4 כיתות ובחדר, ולאחר מכן עזרנו בעבודת המשק והבית וביצוע שליחויות לחנות. אחי למדו בחדר, ולאחר מכן עזרו ככל יכולתם לאבי בעבודת השדה. באוגוסט 1940 סופחה טרנסילבניה הצפונית להונגריה על פי תנאי חוזה שכפו גרמניה ואיטליה על הרומנים. בתחילה חשבנו שכך התחילו חיי החופש, אך מהר מאוד נחלנו אכזבה. ההונגרים הטילו על היהודים גזירות אנטי יהודיות: נגזר חוק האוסר על יהודים לעסוק במסחר, פוטרו יהודים ממשורות חשובות ובתי עסק שהיו בידי יהודים הוחרמו. לאט לאט החל המצב להשפיע גם על בני משפחתי. בחורף 1944 נסעתי עם אחותי אסתר לסבתא וסבא שגרו בעיירה הנ"ל, ועזרנו להם בעבודת המשק והבית. לאחר מספר חודשים חזרה אחותי אסתר לבית הורי ואני נשארת בהונגריה. סבי וסבתי ניסו להעביר אותי מספר פעמים חזרה להורי ובדרך לא דרך הצליחו.

במאי 1944 הודיעו ההונגרים כי עלינו לארוז את חפצינו במזוודה והובילו אותנו לגטו סאטו-מארה.

הרעב והדוחק היו גדולים, ורבים כבר חלשים וחולים. בלילה הגענו לרציף, אך רק בבוקר נפתחו בדלתות וחלק מהאנשים כבר היו מתים.

המפגש עם האחיות אסתר. כשהגענו לאושוויץ נעשתה סלקציה ואני הופרדתי מסבי וסתי היקרים. לאחר המקלחות גזזו לנו את השערות, ואני התקשתי להיפרד משערי היפה השחור והגלי ובכיתי רבות בראותי את התלתלים נופלים על הרצפה. כל יופיי במחי יד נעלם. במשך הזמן ראיתי שאסירים רבים הולכים לאורך הגדר ומידי פעם נזרק דבר אוכל, מכתב או בגד מעבר לגדר. לא הכרתי אף אחד, כיוון שבמחנה היו תושבי הונגריה ואני הגעתי מרומניה ולכן לא התקררתי לגדר.

יום אחד אחת בחורות שמעבר לגדר שאלה אותי מדוע אינני מתקרבת לגדר ומנסה לתפוס את אחת החבילות, ואני לא ידעתי מה לענות. הבחורה זרקה לעברי חבליה, אך בטרם הספקתי לתופסה הקדימה אותי בחורה אחרת וחטפה את החבילה. הבחורה שמעבר לגדר אמרה לי בלאו שוב מחר באותה השעה. למחרת התקררתי לגדר, וכזה שמחתי לראות שוב את הבחורה, היא זרקה לעביר פרוסת לחם ואני תפסתי, והיא שאלה אותי מהיכן אני, ואני עניתי כי אני מעיירה ליד ביקסד. ברגע שאמרתי את שמות הוריי התעלפה הבחורה- זו הייתה אסתר אחותי. כמה בכינו שתינו שגילינו זו את זו וכנה מחרידה המחשבה ששתי אחיות אינן מצליחות לזהות זו את זו. אסתר עבדה במטבח וניסתה להשתדל לזרוק לי מידי יום קצת אוכל.

אחותי שרה. יום אחד גיליתי שאחותי שרה נמצאת בצריף Y.

סיפרו לי שהיא חולה מאוד, ומידי פעם הייתי בורחת אליה ומטפלת בה. לילה אחד ברחתי שוב לאחותי והיא הייתה חולה מאוד, נתתי לה את המעיל שלי, אך היא הפצירה בי לקחת אותו בחזרה בטענה שהיא ממילא תמות בקרוב. שתינו בכינו ונרדמנו זו לצד זו. עוד באותו הלילה שרה נפטרה ואני התעוררתי בבוקר לבד.

לאחר 6 חודשים עברתי לקראקוב ושם פגשתי לשמחתי את אחיי, יעקב ומרדכי. בצער רב הם סיפרו לי שאבא ואמא הושמדו במשרפות. אחי מוטי אמר לי לזכור כי הורי נספו לפני חג השבועות [ב' סיוון 1944]. שוב נפרדנו, ואני חזרתי לאושוויץ.

באושוויץ עבדתי בשדות, העבודה הייתה קשה ומתישה. יום אחד נעשה מסדר כדי לעשות סלקציה ולשלוח חלק מאיתנו למשרפות. לפתע הודיעו כי יש צורך בעובדים למפעל לתחמושת, וכך ניצלתי. 6 חודשים עבדתי במפעל לתחמושת בצ'אפו, והעבודה הייתה קשה, אך לפחות האוכל היה יותר טוב מאושוויץ.

אחי יעקב-איש השלג. יום אחד ראיתי את אחי יעקב מבעד לגדר המחנה. שמחנו מאוד לראות זו את זו. אחי זרק לי חתיכת לחם. גרמני שעמד בצד

אחד ראה זאת ומיד שיסה בי את כלבו, גיסיתי לברוח במלוא כוחי אך הכלב קפץ עלי ונשך את רגלי. הצלקת הגדולה עד היום מככבת בירך שמאל שלי. באחד מימי החורף אחי יעקב היה מאוד רעב, וגנב פרוסת לחם. לרוע המזל תפס אותו חייל גרמני, קשר אותו במרכז הרחבה והשאיר אות כן כל הלילה. בבוקר ראינו שאחי קפא למוות והפך ל"איש השלג". השחרור. בשלב מסוים הבינו הגרמנים, כי המלחמה עומדת להסתיים, אך הם לא ידעו כיצד להיפטר מאתנו היהודים, הועברנו ברכבות ממקום למקום, ובשלב מסוים חשבו להשאיר אותנו כבני ערובה.

לאחר כשבועיים שבהם אוכל כמעט ולא נכנס אל פינו נפתחו דלתות הקרונות, ואנו שהיינו כ"כ חלשים זחלנו על ברכינו ואכלנו מהעשב שגדל בשדות. בעקבות כך רבים מאיתנו מתו. אינני זוכרת כיצד הסתיימה המלחמה, כיוון שחליתי בטיפוס וקדחתי מחום. זכור לי שהתעוררתי בבית חולים ב-6/5/1945 במחנה טרזין [THERESIENSTAT].

החזרה הביתה. לאחר שהתחזקתי במקצת, שוחררתי ממחנה טרזין שבצ'כיה וניסיתי לברר האם קרוביי בחיים, אך לא העליתי דבר. נסעתי הביתה בחששות גדולים, הדרכים היו משובשות. אחותי אסתר הגיעה לפני והתארסה עם איזק לזר, בן דודי. אחי מרדכי חזר מהמחנות והחליט שאין לו מה לחפש ברומניה. הוא נסע לגרמניה ומשם הצליח לעלות לארץ ישראל. באפריל 1948 התחתנתי עם משה מוריס שוורץ שאשתו הראשונה גיזי לבית הופמן ושתי בניו יוסף ושמעון נספו אף הם.

ב-21/12/1948 נולדה בתי בטי אליזבטה שתמיד פחדתי שיום אחד יבוא וייקחו אותה ממני.

ב-25/4/1964 עליתי לארץ ישראל. בתחילה גרנו בצפת, ולאחר מכן עברנו לגור בבית אחי מרדכי ואטה אברהם במושב צפריה. אחרי שנה קיבלנו דירה ממשרד השיכון ועברנו לשיכון ו' בבני ברק, שם אני גרה עד היום. כשבתי בתיה סיפרה לי כי היא רוצה לנסוע לפולין התנגדתי בהתחלה לכך מאוד. המראות הקשים עדיין חקוקים בזיכרוני, ופחדתי שהיא לא תחזור. חששתי שהשריד האחרון שנותר לי יילקח מימני גם הוא, אך לבסוף התרצתי ואמרתי, כי אולי הנסיעה הזאת תראה שאנחנו לא אנשים מוזרים ותימהוניים, אלא שהדברנים הנוראי שעבנו הם אלה שהביאו אותנו למה שאנחנו היום. הצעירים שהיום נוסעים לאושוויץ לא יכולים לתאר לעצמם את מה שאנחנו עברנו. הם רואים רק את התפאורה, אנחנו היינו השחקנים האמיתיים, כך שהעולם אף פעם לא יבין את מה שעבר עלינו. איננו יכולה לתת הסבר אחר להשארתי בחיים. רק כוחה של אמונה חזקה בה' יכולה לנצח רוע שכזה. ב"ה זכינו להקים משפחה, לגדל את ביתי, נכדי וניני בארץ ישראל.